

บทบาทและหน้าที่อำนาจของสถานศึกษา

๑. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ
๒. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณ
๓. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
๔. จัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ในผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของผู้เรียน
๕. ออกระเบียบข้อบังคับต่างๆรวมทั้งระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา
๖. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตาม แผนงานโครงการ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการ พิจารณาความดีความชอบ การพัฒนา และการดำเนินงานทางวินัยกับครุและบุคลากรทางการศึกษา
๗. ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปักร่อง ดูแล บำรุง รักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์ จาก ทรัพย์สินของโรงเรียน ทั้งที่เป็นราชพัสดุและทรัพย์สินอื่นๆตามระเบียบที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด
๘. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษา จาก หน่วยงานภายนอก รวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๙. ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น
๑๐. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในหรือตามที่ได้ รับมอบหมายและตามที่กฎหมายกำหนดให้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๕
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๓๔ (กรรมการสถานศึกษา) มาตรา ๓๙ (อำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา)
๓. กฎกระทรวงแบ่งสวนราชการภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ (ออกตามมาตรา ๓๔ วรรคสี่ของพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ)
๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (ออกตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒)

๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.๒๕๔๖ (ออกตามมาตรา ๓๕ พระราชบัญญัติระเบียบ บริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ)

๖. กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖

๗. ระเบียบ กฎหมายอื่นๆ

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๑. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณและด้านบริหารทั่วไป
๒. จัดตั้งและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณ
๓. พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน
๔. ออกแบบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติ
๕. กำกับ ติดตามประเมินผลตามแผนงานโครงการ
๖. ระดมทรัพยากร ปักร่อง ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินของราชการ
๗. จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
๘. ส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน และสร้างความสัมพันธ์

บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๓๗ วรรค ๒ ได้กำหนด

อำนวยหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

๑.๑ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๒ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการ

ปฏิบัติราชการของกระทรวง

๑.๓ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่นในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนวยหน้าที่ของผู้อำนวยการ ไว้เป็นการเฉพาะการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะกรรมการตั้งให้ไว้ ที่มีอำนาจหน้าที่และแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย

๒. บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บริหารราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๑ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานราชการที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและ ตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

๒.๒ เสนอแนะการบรรจุและแต่งตั้งและการบริหารงานบุคคลในเรื่องอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

๒.๓ พิจารณาเสนอความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา

๒.๔ จัดทำแผนและส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา

๒.๕ จัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๖ จัดทำมาตรฐานคุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำและเกณฑ์การประเมินผลงานสำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๗ ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคลและจัดทำรายงานการบริหารงานบุคคลเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอ ก.ค.ศ. ต่อไป

๒.๘ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ ในพระราชบัญญัตินี้กฎหมายอื่น หรือ ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

(๑) จัดรูปแบบการศึกษา มาตรา ๑๕

(๒) จัดกระบวนการศึกษา มาตรา ๒๔-๓๐

(๓) บริหารจัดการศึกษา ๔ ด้าน มาตรา ๓๙

(๔) เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มาตรา ๔๐

(๕) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๔-๔๐

(๖) ปกรองดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินของราชการ มาตรา ๕๙

(๗) พัฒนาบุคลากร นักเรียนด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ มาตรา ๖๕-๖๖

๒. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.๒๕๔๕

- (๑) ผ่อนผันการส่งเด็กเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
- (๒) เป็นเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๓) จัดการศึกษาเด็กบกพร่อง พิการ ด้วยโอกาสในรูปแบบที่เหมาะสม มาตรา ๑๒
- (๔) ดำเนินการอื่นๆตามกฎหมายกำหนด

๓. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๖ (มาตรา ๓๙)

- (๑) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๒) บริหารกิจการสถานศึกษา
- (๓) ประสานระดมทรัพยากร
- (๔) เป็นผู้แทนสถานศึกษา
- (๕) จัดทำรายงานประจำปีต่อกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
- (๖) อนุมัติประกาศนียบัตรรุ่นบัตร
- (๗) อื่นๆตามที่ผู้บังคับบัญชาทุกรายได้มอบหมาย
- (๘) ตามที่ได้รับการกระจาย มอบอำนาจ (ปฏิบัติราชการแทน) มาตรา ๔๔-๔๕
  - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา
  - ผู้อำนวยการสำนักฯในกรม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา
  - ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา

๔. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งส่วนราชการในสถานศึกษา ๒๕๔๖

- (๑) วิเคราะห์จัดทำนโยบาย แผนสถานศึกษา
- (๒) วางระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ
- (๓) เสนอขอจัดตั้งเงินอุดหนุนทั่วไป
- (๔) แต่งตั้งอนุกรรมการ คณะกรรมการต่าง ๆ

๔. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗

- ๑) ควบคุมดูแลการบริหารงานบุคคล มาตรา ๒๗(๑)
- ๒) พิจารณาความดีความชอบ มาตรา ๒๗ (๒)
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากร มาตรา ๒๗(๓)
- ๔) จัดทำมาตรฐานภาระงานครุமานาค มาตรา ๒๗ (๔)
- ๕) ประเมินผลการปฏิบัติงานครุਮานาค มาตรา ๒๗ (๕)
- ๖) ปฏิบัติหน้าที่ตาม อ.ก.ค.ศ มาตรา ๒๗ (๖)
- ๗) สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติมาตรา ๔๙
- ๘) สั่งบรรจุแต่งตั้งครุผู้ช่วย ครุบุคลากร มาตรา ๕๓(๔)
- ๙) สั่งข้าราชการครูที่ทดลองปฏิบัติราชการออก มาตรา ๕๖ วรรคสอง
- ๑๐) สั่งให้ ข้าราชการครูพ้นทดลองงานต่อไป มาตรา ๕๖ วรรคสอง
- ๑๑) สั่งข้าราชการครูที่ออกໄປแล้วกลับเข้ามาตาม มติ อ.ก.ค.ศ มาตรา ๖๔
- ๑๒) สั่งให้ข้าราชการครุรักษาการในตำแหน่ง (ตำแหน่งว่าง) มาตรา ๖๔
- ๑๓) สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครุมาตรา ๗๓
- ๑๔) ยกย่องเชิดชูเกียรติครุดีเด่น มาตรา ๗๔
- ๑๕) แจ้งภาระงาน เกณฑ์ ประเมินผลงาน มาตรฐานวิชาชีพธรรยาบรรณวิชาชีพระเบียบแบบแผนฯ มาตรา ๗๘
- ๑๖) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดู มาตรา ๗๘
- ๑๗) ส่งเสริมสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงาน มาตรา ๘๑
- ๑๘) รักษาวินัยอย่างเคร่งครัด มาตรา ๘๒
- ๑๙) เสริมสร้างพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา มาตรา ๙๕-๙๘
- ๒๐) อนุญาต ยับยั้งการลาออก มาตรา ๑๐๙
- ๒๑) สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนกรณีกล่าวหาไม่เลื่อมใสการปกคล้องฯ มาตรา ๑๑๐ (๔)
- ๒๒) สั่งให้ข้าราชการครูออกจากราชการ ในกรณีต่างๆ เช่น เจ็บป่วย ยุบตัวแห่ง โรคสิทธิภาพ จำกัด

๖. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.๒๕๔๖ กำหนดบทบาทหน้าที่ของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ดังนี้

- ๑) ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของนิติบุคคลสถานศึกษา
  - ๒) นิติบุคคลสถานศึกษาถูกฟ้องร้อง ให้รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินคดี
  - ๓) การบริหารบุคคลตามกฎหมายพระราชบัญญัติขาราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - ๔) ยุบ รวม เลิกล้ม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน โอน จำหน่ายตาม หลักเกณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
  - ๕) โรงเรียนมีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้ จัดหา ผลประโยชน์ จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แต่ จำหน่าย อสังหาริมทรัพย์คณะกรรมการโรงเรียนต้องเห็นชอบและรายงานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
๗. อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามระเบียบ กฎหมายอื่นๆ เช่น
- ๑) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนนักศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘
  - ๒) กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนนักศึกษา
  - ๓) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนฯ พ.ศ.๒๕๔๙
  - ๔) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการของสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๕) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการซักครงชาติในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๖) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตั้งชื่อสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๗) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขอบคุณหรืออนุโมทนา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๘) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้ไขวันเดือนปีเกิดของนักเรียน นักศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๙) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยใบสุทธิและหนังสือรับรองของสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๑๐) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการยกเลิกเงินบำนาญการศึกษา พ.ศ.๒๕๓๔ - พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๑๑) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๗

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. อำนวยหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๓๙ ของ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดอำนวยหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕

๒. อำนวยหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา ๒๖ ของ พระราชบัญญัติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดอำนวยหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับ การบริหารบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

๑) กำกับ ดูแลบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล องกับนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และ วิธีการตามที่ ก.ค.ศ และ อ.ก.ค.ศ เอกพื้นที่การศึกษากำหนด

๒) เสนอความคิดต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ เอกพื้นที่การศึกษาพิจารณา

๓) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน สถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ ในพระราชบัญญัตินี้กฎหมายอื่น หรือตามที่ อ.ก.ค.ศ เอกพื้นที่การศึกษามอบหมาย